

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

**СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
ЛАТИНСЬКА МОВА**

**підготовки
спеціальності
освітньо-професійна
програма**

**бакалавра
014 Середня освіта. Мова і література (англійська)
Середня освіта. Англійська мова.**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
іноземних мов природничо-
математичних спеціальностей
№ 2 від 15.09.2020р

Луцьк 2020

Силабус навчальної дисципліни «Латинська мова» підготовки бакалавра галузі знань «01 Освіта/Педагогіка», спеціальності «014 Середня освіта. Мова і література (англійська)» за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Англійська мова»

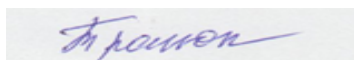
Розробники:

Дубчук М. Я., асистент кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей

протокол № 2 від 15 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри

Троцюк А. М.

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<i>Денна форма навчання</i>	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта. Мова і література (англійська)	Нормативна
		Роки навчання: 1
Кількість годин: 30 Кредитів: 1	Освітня програма: Середня освіта. Англійська мова.	Семестр: 1
		Практичні 18 год.
ІНДЗ: немає	Бакалавр	Самостійна робота 10 год.
		Консультації 2 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Дубчук Мирослава Ярославівна, асистент кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей, dubchuk.myroslava@vnu.edu.ua

Шегедин Наталія Миколаївна, асистент кафедри іноземних мов природничо-математичних спеціальностей nata-sche@vnu.edu.ua

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу СНУ: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно розкладу, що розміщений на сайті кафедри природничо-математичних спеціальностей: <https://eenu.edu.ua/uk/chairs/inozemnih-mov-prirodnicno-matematichnih-specialnostey>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ.

1. Анотація курсу

Латинська мова була та продовжує залишатися основною термінологічною мовою у всіх галузях наук. Специфіка латинської як мертвої мови письмових джерел зумовлює певні особливості завдань її вивчення порівняно з живими мовами: акцент у навчальному процесі робиться не на практиці мовлення, а на набутті навичок перекладу, роботі зі словником, практикумі граматичного розбору іншомовного тексту. При вивченні курсу латинської мови основна увага приділяється перекладацькому аспекту архівних джерел ; на всіх структурних рівнях мови досліджуються генетичні зв'язки латинської мови з рідними слов'янськими та новими романськими і германськими, простежується її вплив на становлення європейських мов. Латинська мова є основою міжнародної лінгвістичної термінології.

2. Мета та завдання

Метою курсу є формування професійно-орієнтованої комунікативної компетентності та засвоєння базових знань з перспективою їх подальшого використання у професійній діяльності. Також метою вивчення латинської мови є набуття навичок читання і наголошування латинських слів, засвоєння граматики латинської мови, опанування певної кількості лексичного мінімуму, вивчення напам'ять крилатих латинських виразів, зразків поезії та уривків прози античних авторів, ознайомлення з античною культурою, історією, міфологією, витоками сучасної західної цивілізації.

Основним завданням вивчення дисципліни «латинська мова» є підготовка фахівців, які здатні свідомо та грамотно користуватися сучасною латинською міжнародною термінологією. Курс латинської мови у програмі навчання студентів, які опановують гуманітарні дисципліни, традиційно є обов'язковою складовою базової фахової підготовки.

3. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми вивчення курсу сприяє набуттю здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти таких **компетентностей:**

ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК 11. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, шукати, опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК 12. Здатність використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології.

ЗК 13. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 4. Здатність послуговуватися у професійній діяльності знаннями про історію мови та основні мовні явища, враховуючи різні напрями сучасних філологічних досліджень, здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 5. Здатність послуговуватися в професійній діяльності знаннями про історико-культурні особливості країн, мова яких вивчається, основні періоди розвитку німецькомовної літератури, напрямів, жанрів і стилів, представників та художніх явищ, визначати її місце у світовому літературному процесі.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства; зберігати й примножувати моральні, наукові цінності і досягнення суспільства.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови, літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності вчителя іноземних мов.

ПРН 11. Аналізувати мовні одиниці рідної та іноземних мов, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

№	Тема заняття	Практ	Сам. роб.	Конс.	Усього
1.	Коротка історія латинської мови. Фонетика. 1. Латинський алфавіт. Правила вимови голосних, дифтонгів, приголосних, диграфів, буквосполучень. 2. Правила постановки наголосу. 3. Довгота та короткість складу. 4. Грецькі корені та префікси.	2			2
2	Морфологія. Іменник. 1. Граматичні категорії. 2. Словникова форма. 3. П'ять відмін. Визначення відміни, основи та роду іменників. 4. Перша і друга відміна іменників. Загальна характеристика, особливості відмінювання.	2			2
3.	Морфологія. Дієслово. 1. Граматичні категорії. 2. Словникова форма. Основа теперішнього часу. Чотири дієвідміни. 3. Наказовий спосіб дієслів. 4. Теперішній час дійсного способу активного і пасивного станів. 5. Дієслово "sum, esse". 6. Особливості перекладу латинських речень.	2	2		4
4.	Морфологія. 1. Третя відміна іменників. Три типи відмінювання. 2. Чоловічий рід 3-ї відміни. Винятки з правил про рід іменників чоловічого роду третьої відміни. 3. Жіночий рід третьої відміни. 4. Винятки з правил про рід іменників жіночого роду третьої відміни. 5. Особливості відмінювання рівноскладових іменників III відміни грецького походження на -sis. 6. Середній рід третьої відміни 7. Винятки із правил про рід іменників середнього роду третьої відміни.	2	2	1	5
	Всього	8	4	1	13

Змістовий модуль 2

№	Тема заняття	Практ	Сам. роб.	Конс.	Усього
1.	Морфологія. Прикметник. 1. Граматичні категорії. 2. Дві групи прикметників. Словникова форма прикметників. 3. Відмінювання прикметників першої групи. 4. Узгодження прикметників з іменниками. 5. Прикметники другої групи III відміни. Вживання прикметників III відміни в ботанічних назвах та у назвах лікарських засобів. 6. Ступені порівняння прикметників, особливості їх утворення. Вживання у термінології. 7. Дієприкметник теперішнього часу дійсного способу активного стану (PPA)	2			2
2.	Морфологія. 1. Четверта відміна іменників. Винятки з правил про рід іменників четвертої відміни. 2. П'ята відміна іменників. 3. Грецькі дублетні позначення латинських іменників IV відміни.	2			2
3.	Морфологія. 1. Числівники. Кількісні та порядкові числівники. Складні і складені числівники. Розділові і прислівникова числівники. 2. Позначення міри, маси, об'єму, відсотків. 3. Словотворення з допомогою числівникових префіксів.	2	2		4
4.	Морфологія. 1. Прислівник. Загальні відомості. Способи утворення. 2. Займенники.	2	2		4
5.	Морфологія. Дієслово. Утворення умовного способу.	2	2	1	5
	Всього	10	6	1	17

4. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема
1.	Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного і пасивного станів (Futurum I indicativi activi et passivi) Дієприкметник майбутнього часу активного стану (Participium futuri activi) Описова дієвідміна активного стану (Coniugatio periphrastica activa) Дієслова похідні від дієслова sum, fui, esse(бути)
2.	Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного і пасивного станів (Imperfectum indicativi activi et passivi Сполучники)
3.	Давноминулий час доконаного виду дійсного способу активного і пасивного станів (Plusquamperfectum indicativi activi et passivi) Незалежний аблатив (Ablativus absolutus)
4.	Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного і пасивного станів (Futurum II indicativi activi et passivi) Віддієслівний прикметник (Gerundium) Описова дієвідміна пасивного стану (Coniugatio periphrastica passiva)
5.	Синтаксичний зворот Accusativus cum infinitivo Синтаксичний зворот Nominativus cum infinitivo

Тематика реферативних виступів:

1. Латина—мова науки і філософії.
2. Латинська мова та сучасність.
3. Місце латинської мови в сучасній освіті, культурі та побуті.
4. Значення латинської та грецької мов для розуміння термінології.
5. З історії латинської мови.
6. Латинські афоризми. Сентенції. Крилаті вислови.
7. Культура давнього Риму.
8. Видатні давньоримські мислителі: Горацій, Овідій, Вергілій, Цицерон.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється провідним викладачем на практичних заняттях в межах відповідного навчального модуля. Кожний вид роботи студента оцінюється в 10 балів. Кількість здобутих поточних балів студента визначається шляхом множення середнього арифметичного числа на коефіцієнт 4. Середнє арифметичне число визначається шляхом поділу загальної кількості отриманих балів на кількість видів робіт.

Поточний контроль на практичних заняттях проводиться у таких **формах**:

1. Вибіркове усне опитування перед початком занять.
2. Фронтальна перевірка виконання домашніх завдань.
3. Виклик до дошки окремих студентів для самостійної доповіді, відповіді на окремі питання.
4. Оцінка активності студента у ході заняття (внесення пропозицій, прийняття оригінальних рішень, надання уточнень і визначень, доповнення попередніх відповідей і т. ін).
5. Виконання модульної контрольної роботи в кінці вивчення кожного змістового модуля.

Система нарахування балів за виконання кожного виду роботи з теми:

9-10 балів студент отримує за відмінне знання нового лексичного матеріалу; за самостійний, логічний, граматично вірний усний і письмовий переказ прочитаного тексту із максимальним застосуванням нових слів та виразів; за фонетично правильне читання й грамотний переклад уривку із прочитаного тексту; за повні усні відповіді з використанням інформації з додаткових джерел на аудиторних заняттях; відмінне виконання письмових робіт (диктантів, перекладів, тестових завдань) і ставиться за широкі й системні знання теоретичного і практичного матеріалу з фонетики, лексики та граматики латинської мови;

7,5–8,9 балів студент отримує за хороше знання нового лексичного матеріалу; за самостійний, логічний, граматично вірний усний і письмовий переказ прочитаного тексту із середнім застосуванням нових слів та виразів; за фонетично правильне читання й досить грамотний переклад уривку із прочитаного тексту; за повні усні відповіді на аудиторних заняттях; досить добре виконання письмових робіт і ставиться за хороші знання теоретичного і практичного матеріалу з фонетики, лексики та граматики латинської мови;

6–7,4 балів студент отримує за базове знання нового лексичного матеріалу; за самостійний, загалом граматично вірний усний і письмовий переказ прочитаного тексту з мінімальним застосуванням нових слів та виразів; за фонетично правильне в загальному читання й грамотний переклад уривку із прочитаного тексту; за неповні усні відповіді на аудиторних заняттях; задовільне виконання письмових робіт і ставиться за знання базових питань теоретичного і практичного матеріалу з фонетики, лексики та граматики латинської мови;

0–5,9 балів студент отримує за незнання базового нового лексичного матеріалу; за граматично невірний усний і письмовий переказ прочитаного тексту

без мінімального застосування нових слів та виразів; за фонетично неправильне в загальному читання й неграмотний переклад уривку із прочитаного тексту; за неповні усні відповіді на аудиторних заняттях; незадовільне написання письмових робіт і ставиться за незнання базових питань теоретичного і практичного матеріалу з фонетики, лексики та граматики латинської мови.

Політика викладача щодо студента. Студент повинен відвідувати всі заняття згідно з розкладом та вчасно виконувати навчальні завдання (зокрема винесені на самостійну роботу) згідно з індивідуальним навчальним планом та силабусом дисципліни. Відвідування занять є необхідним компонентом оцінювання, за яке нараховуються поточні бали. Виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання є обов'язковою умовою об'єктивного оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, програма подвійного диплома) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу. Пропущені з поважних причин заняття потрібно відпрацювати упродовж тижня після виходу студента на навчання після вимушеної перерви.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю знань; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчально-пізнавальної діяльності і використанні джерела інформації. Списування під час модульних контрольних робіт та іспитів заборонені (зокрема із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати під час онлайн тестування лише у випадку його дистанційного проведення. Жодна з форм порушення академічної доброчесності не толерується.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Усі види навчальних робіт здаються у межах вивчення теми, яка завершується написанням модульного тесту. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-3 бали). Перескладання модульних тестів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

IV. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ.

При вивченні курсу студент виконує такі види робіт: опрацювання матеріалу на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань, написання тематичних контрольних робіт, виконання вправ тощо. Навчальний курс за обсягом дорівнює 1 кредиту ECTS і закінчується *заліком*. Сумарна кількість балів, яку студент отримує при засвоєнні модулів за 100-бальною шкалою визначає його підсумкову оцінку.

Переведення оцінки в шкалу ECTS та національну шкалу здійснюється за схемою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Поточне оцінювання, яке має на меті перевірку рівня знань студента, здійснюється викладачем протягом семестру на практичних заняттях у межах змістового модуля. Поточне оцінювання включає в себе поточний аудиторний контроль. Поточний аудиторний контроль включає перевірку рівня знань студента при виконанні різного виду завдань на практичних заняттях та завдань для самостійної роботи. Максимальна оцінка студента за поточне оцінювання становить 40 балів.

Модульний контроль реалізується у формі модульної контрольної роботи (модульна контрольна №1 – 30 балів, модульна контрольна №2 – 30 балів). Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за модуль 3, становить 60 балів. Відсутність студента на модульній контрольній роботі оцінюється у “0”

балів. Повторне складання модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно.

Отже, оцінка за заліковий кредит обчислюється як сума балів за поточний контроль та модульний контроль і становить 100 балів.

Якщо студент погоджується з результатом, який він отримав за поточний та модульний контроль, він має право не складати залік.

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення

1. Дубчук М. Я., Шегедин Н. М. Латинська мова : навчально-методичні рекомендації для студентів гуманітарних факультетів. Луцьк, 2013. 71 с.

Список джерел

1. Дворецкий И. Х. Латинско-русский словарь. Москва, 1986. 1096 с.
2. Литвинов В. Д. *Lingua Latina* : 500 крилатих висловів. Тексти. Латино-український словник. Київ, 1993. 320 с.
3. Литвинов В. Д., Скорина Л. П. Латинська мова. Київ : Вища шк., 1990. 245 с.
4. Яковенко Н. М., Миронова В. М. Латинська мова. Київ : Знання, 2002. 472 с.